

אם מדובר במום אסתטי או פיגור קל, אין לבצע הפלה, כשם שאין היתר להרוג ילד מפגר. אם מדובר במום קשה, היכול לגרום סבל לכל החיים, יש מחלוקת — ויש הנוטים להתיר הפלה בשלבים מוקדמים של ההריון בלבד. הרב מספר על אשה שהיו לה שלושה ילדים חרשים ובעלי מום בלב, והותר לה להפיל. אשה אחרת, שעברה היה במצב שלא חייב הפלה, גם היא קיבלה היתר להפיל, מאחר שנכנסה להלם-הריון, היתה בטיפול פסיכיאטרי, וקבלה הקרנות שאסור היה לה לקבלן. כיצד נוהג הרב כשהמדובר במישי פחתו שלו? אשתי נכנסה להריון אחרי

האם טוב המוות מהחיים?

ל אחרונה נדרש לבעיה ביתהמישפט העליון. תביעתה של אשה, שילדה תינוק חולה במחלה תורשתית, נגד רופאה גנטיקאית שיעצה לה להיכנס להריון ללא חשש, העמידה במלוא חריפותה את דילמת החיים והמוות.

שאל השופט הפרופסור אהרון ברק: האם ביתהמישפט מסוגל לקבוע, כי כתנאים מסויימים, אי-חיים עדיף על פני חי-סבל? האם תפישת-העולם שלנו, גישתנו לעצם החיים, הבנתנו את החיים מאפשרים לנו, כשופטים, לקבוע כי אכן קיימים מצבים, ולוא נדירים, אשר בהם עדיף שלא לחיות מאשר להיות חי-סבל?

ההכרעה היתה לחיוב: אם כעבר נתבקש פיצוי על חיים שנלקחו, הרי עתה נתבקש פיצוי על חיים שניתנו. פסק אהרון ברק, הרופאה חויבה לשלם פיצויים לאשה שקיבלה ממנה יעוץ גנטי, ומה שהרחיק לכת יותר היה שנקבע שהיא חשופה לתביעת פיצויים גם מצד הילד, בעל המום עצמו.

לרעת מישפטינים, משמעותו של פסק-הדין היא עמוקה אף מעבר לשאלת ערכיות החיים. פסק-הדין מביע, בעקיפין, את דעתו בשאלה מתי מתחילים החיים. כיום מקובל כי חייו של יצור אנושי, לפחות מבחינה מישפטית, מתחילים עם צאתו לאוויר העולם. הפלה מכל סיבה שהיא דינה אינו כדין רצח, והאשה כלל איננה נושאת באחריות פלילית, אם ביצעה הפלה שלא כחוק.

העובר, לצורך החוק, איננו יצור בעל אינטרסים משלו. הוא איננו אישיות משפטית, איש לא שואל אותו אם הוא רוצה בחיים, ולוא גם בחיים כאלה שמקורם באיננו, למשל, ואילו עתה בא ביתהמישפט וקבע כי יש לאדם זכות לבקש פיצוי על נזק שנעשה לו בעת היווצרו.

הילד הופך להיות אישיות שיש להתחשב בה החל מהרגע שבו הוא נוצר, וההתחשבות כוללת את השאלות האם טוב המוות מהחיים, האם טובים החיים מהמוות.

חרי-משמעות, התלבטות המישפחה נע-שית מורכבת ומסובכת לאי-ערור.

בבית-החולים רוטשילד החיפאי חוסכים מהמישפחות לפחות את הכאב הזה. בחודשים האחרונים החלו לנקוט בבית-החולים שיטה חדשה, המאפשרת אי-בחון מומים ומחלות מהשבוע השמיני עד השבוע ה-11 להריון, עליידי דגימה משולי השיליה. תוצאותיה אמרי נות ביותר, ההפלה בחודשים הראשונים להריון אינה מסוכנת, והסכנות הכרוכות בה מועטות.

האם הגיעה הישועה לנשים ההרות המודאגות? רוב רובן של הנשים בארץ אינן עוברות במשך הריון אפילו-

גיל 40, והוצע לה בטיפת-חלב לבצע בדיקות לברר אם יש חשש לעובר. מאחר וברור שהבדיקה לא יכולה להציב על חשש גדול במיוחד, אמרת לה לא לבצע את הבדיקה. וברוך השם נולד ילד — כן זכר בריא.

עוד לא ימות המשיח

ה מוגבלות הטכניות של הרפואה הופכות את שאלת החיים והמוות של עוברים, שיש חשש כי ייוולדו בעלי-מום, להרבה יותר מורכבת ממה שנראה מלכתחילה. בדיקת ניקור מיי-

רגע הלידה: האם התינוק הזה הוא בריא או בעלי-מום?

בדיקת אולטרה-סאונד, שהיא הרבה יותר פשוטה מניקור מי השפיר, וגם היא יכולה להצביע על קיום בעיות אצל העובר. לבדיקות אלה נשלחות, במימון הרפואה הציבורית, רק נשים שהריוןן נתפש מראש כבעל סיכון גבוה. נשים בנות 37 ויותר, נשים בעלות היסטוריה מישפחתית של מחלות תורשתיות, נשים חולות-סוכרת או מחי-

במקרים נדירים תוצאת הפלה היא תינוק חי

לוח-ילב, נשים הנוטלות תרופות העליון לוח לסכן את ההריון, או נשים שילדו כעבר ילד בעל מום מולד.

שאר הנשים, אם אינן מבצעות את הבדיקות באופן פרטי, אינן יודעות את כל מה שנתן לדעת על בריאותו של עוברן, ואין להן האפשרות להתלבט ולהכריע בשאלות חיים ומוות. אם אכן מתעוררת התלבטות כזאת, הן ממתיינות כסכלנות לראות מה ילד יום.

מי האיש אשר מסוגל לקבוע כי בתנאים מסויימים אי-חיים עדיף עלייני חי-סבל?